

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

10–14. oktobar 2022.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Oktobar 2022.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 14. 10. 2022.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	3.583,07	-1,55%	-19,27%
Dow Jones Industrial	SAD	29.634,83	1,15%	-15,12%
NASDAQ	SAD	10.321,39	-3,11%	-30,37%
Dax 30	Nemačka	12.437,81	1,34%	-19,56%
CAC 40	Francuska	5.931,92	1,11%	-11,27%
FTSE 100	Velika Britanija	6.858,79	-1,89%	-4,84%
NIKKEI 225	Japan	27.090,76	-0,09%	-5,11%
Shanghai Composite*	Kina	3.071,99	1,57%	-13,67%

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	0,9718	-0,44%	-16,14%	USD/EUR	1,0291	0,45%	19,26%
EUR/GBP	0,8709	-0,98%	2,86%	USD/GBP	0,8960	-0,55%	22,61%
EUR/CHF	0,9772	0,79%	-8,71%	USD/CHF	1,0057	1,25%	8,88%
EUR/JPY	144,63	1,99%	9,82%	USD/JPY	148,85	2,46%	30,98%
EUR/CAD	1,3489	0,81%	-5,87%	USD/CAD	1,3882	1,27%	12,26%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	1,95%	9,6	263,7
	10y	2,34%	15,2	253,4
Francuska	2y	1,97%	11,9	266,2
	10y	2,94%	14,1	279,3
Španija	2y	2,20%	3,2	279,3
	10y	3,51%	10,5	307,4
Italija	2y	2,97%	-13,7	346,6
	10y	4,78%	8,8	395,2
UK	2y	3,92%	-25,4	340,2
	10y	4,34%	9,7	329,3
SAD	2y	4,50%	18,6	413,7
	10y	4,02%	13,8	251,0
Kanada	2y	4,16%	11,3	344,6
	10y	3,49%	10,2	195,3
Japan	2y	-0,06%	1,3	6,2
	10y	0,25%	-0,1	16,8

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	0,66%	0,1	122,7	3,04%	-1,0	299,0	2,18%	-0,3	213,4	0,44%	-0,3	114,6
1M	0,89%	10,9	145,5	3,42%	14,2	336,3	2,59%	22,1	250,5	0,26%	14,3	97,9
3M	1,40%	11,5	195,4	3,93%	19,0	387,4	3,37%	7,3	321,1	-0,05%	4,9	67,3
6M	2,03%	13,0	255,0	4,35%	25,7	429,6	4,19%	4,9	389,4	-0,30%	4,1	42,5
12M	2,68%	12,5	315,0	4,64%	31,2	453,8	4,99%	-0,6	448,0	-0,50%	2,2	22,3

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T4 (u %)
Evropska centralna banka	0,75*	0,75	8. 9. 2022.	27. 10. 2022	2,00
Federalne rezerve SAD	3,00–3,25	0,75	21. 9. 2022.	2. 11. 2022.	4,25–4,50
Banka Engleske	1,75	0,50	22. 9. 2022	3. 11. 2022	4,00
Banka Kanade	3,25	0,75	7. 9. 2022.	26. 10. 2022.	4,00
Narodna banka Švajcarske	0,50	0,75	22. 9. 2022.	15. 12. 2022.	1,00

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 1,25%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu, evro je oslabio za 0,44% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 0,9633 do 0,9808 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 0,9684 do 0,9775 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Pažnja tržišnih učesnika ove nedelje bila je usmerena na objavu zapisnika s prethodnog sastanka FED-a, kao i na objavu najnovijih podataka o inflaciji u SAD.

Dolar je jačao na početku nedelje jer investitori očekuju da će najnoviji podaci o inflaciji pokazati da su pritisci na cene i dalje povišeni, odnosno da će FED nastaviti sa agresivnom monetarnom politikom i u narednom periodu. Pored toga, geopolitičke tenzije i rast cena nafte pojačali su zabrinutost oko globalnog privrednog rasta, vraćajući investitore ka dolaru. MMF je smanjio svoju prognozu globalnog rasta za narednu godinu na 2,7% (prethodno u julu prognozirano 2,9%) usled rata u Ukrajini, visokih cena energenata i hrane, inflacije i znatno viših kamatnih stopa. Rast u SAD biće samo 1,0% (1,6% u 2022), a u zoni evra 0,5% (3,1% u 2022).

Evro je blago jačao nakon objave podataka da je industrijska proizvodnja u zoni evra u avgustu povećana za 1,5% u odnosu na jul (nakon pada od 2,3% u prethodnom mesecu), iznad očekivanih 0,7%. U odnosu na avgust prethodne godine, zabeležen je rast od 2,5%, što je takođe iznad očekivanih 1,5%.

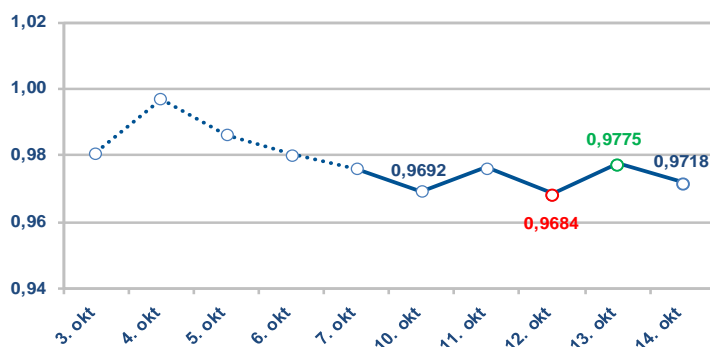
Zapisnik sa sastanka FED-a iz septembra potvrdio je snažnu posvećenost borbi protiv inflacije. Ipak, zapisnik je pokazao i da je nekoliko zvaničnika istaklo važnost kalibracije tempa daljeg pooštavanja monetarne politike kako bi se ublažio rizik po američku ekonomiju, pa je dolar nakon inicijalnog jačanja oslabio prema evru.

U izveštajnom periodu evro oslabio prema dolaru za 0,44%

U četvrtak su objavljeni podaci koji su pokazali da su potrošačke cene u SAD u septembru porasle više nego što je prognozirano, učvršćujući očekivanja da će FED na narednom sastanku realizovati još jedno povećanje stope od 75 b.p. Indeks potrošačkih cena u SAD porastao je prošlog meseca za 0,4% (očekivan rast od 0,2%), nakon rasta u avgustu od 0,1%. U odnosu na septembar prethodne godine, **CPI (Consumer Price Index) je porastao za 8,2%**, nešto ispod rasta od 8,3% u avgustu, ali iznad očekivanog 8,1%. Nakon objave ovih podataka, prinosi državnih HoV SAD snažno su povećani, a dolar je ojačao prema evru, ali je uskoro usledila korekcija naniže, jer je preovladao sentiment da je inicijalna reakcija tržišta bila preterana, odnosno nakon iskorišćene prilike dela investitora za prodaju dolara na ovom nivou kursa i realizaciju profita.

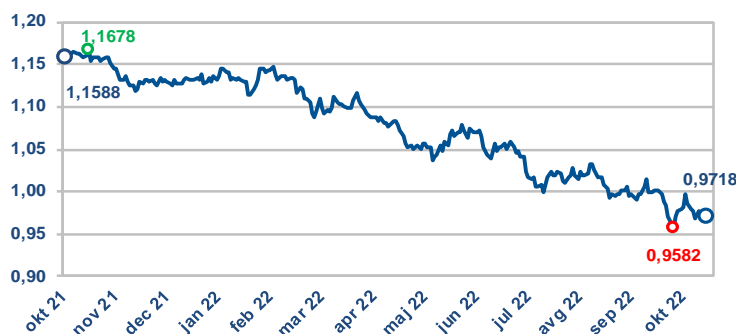
Evro su podržale i izjave zvaničnika ECB-a o daljem zaoštavanju monetarne politike. Potpredsednik ECB-a De Gindos rekao je da će ECB uraditi sve što je potrebno da vrati inflaciju na ciljani nivo, dok je guverner Bundesbanke Nagel rekao da će na narednom sastanku ECB-a biti potrebno novo povećanje kamatne stope u većem obimu i da se rast inflacionih očekivanja mora sprečiti.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

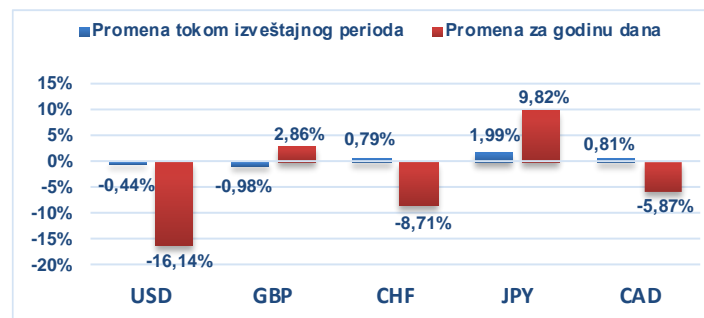
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

Poslednjeg dana posmatrane nedelje, dolar je ponovo jačao prema evru. Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena povećan je u oktobru na 59,8, nešto iznad očekivanja (58,8) i vrednosti u prethodnom mesecu (58,6). Predsednik FED-a iz Sent Luisa Bulard rekao je da postoji mogućnost da FED poveća referentnu kamatnu stopu za po 75 b.p. na oba naredna sastanka do kraja godine (početkom novembra i sredinom decembra).

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 0,9718 američkih dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD nastavili su da rastu do kraja izveštajnog perioda, usled očekivanja da će visoka inflacija naterati FED da nastavi da snažno povećava referentnu stopu, uprkos tome što će to, zajedno s geopolitičkim tenzijama i drugim poremećajima, znatno ugroziti rast ekonomske aktivnosti. Prinos dvogodišnje obveznice, koji je najosetljiviji na očekivano kretanje monetarne politike, povećan je za oko 19 b.p. (na 4,50%), dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za oko 14 b.p. (na 4,02%), čime je dostignut najviši nivo za poslednjih više od 12 godina.

Više zvaničnika FED-a (Brejnard, Evans, Klarida, Mester, Bulard...) tokom nedelje izjavilo je da FED treba da nastavi da povećava kamatnu stopu kako bi se neprihvatljivo visoka inflacija stavila pod kontrolu, što je potvrđeno i u objavljenom zapisniku sa sastanka FED-a održanog 20. i 21. septembra. Tržišni učesnici očekuju da će FED, nakon povećanja od po 75 b.p. na prethodna tri sastanka, do kraja godine još dva puta povećati referentnu stopu za po 75 b.p.

Godišnja stopa rasta potrošačkih cena u SAD (CPI – Consumer Price Index) u septembru je ponovo blago smanjena, na 8,2%, nakon 8,3% u avgustu, ali je bila iznad očekivanja (8,1%). Mesečna stopa inflacije bila je 0,4%, takođe iznad očekivanja (0,2%) i stope rasta u prethodnom mesecu (0,1%). Godišnja stopa bazne inflacije, koja isključuje volatilne kategorije hrane i energenata, iznosila je 6,6% (očekivano 6,5%), što je najviši nivo za poslednjih 40 godina (od avgusta 1982), dok je mesečna stopa ponovo bila čak 0,6% (u prethodnom mesecu 0,4%). Ovi podaci, koji su ponovo bili iznad očekivanja, ukazuju na to da su inflatorni pritisci i dalje vrlo izraženi i rasprostranjeni i da će stopa inflacije verovatno ostati na vrlo visokom nivou i u narednim mesecima. Objava ovih podataka (uz i dalje vrlo snažno tržište rada) predstavlja dodatni pritisak za FED da nastavi da snažno zateže monetarnu politiku, uprkos opasnosti da će to dovesti do recesije.

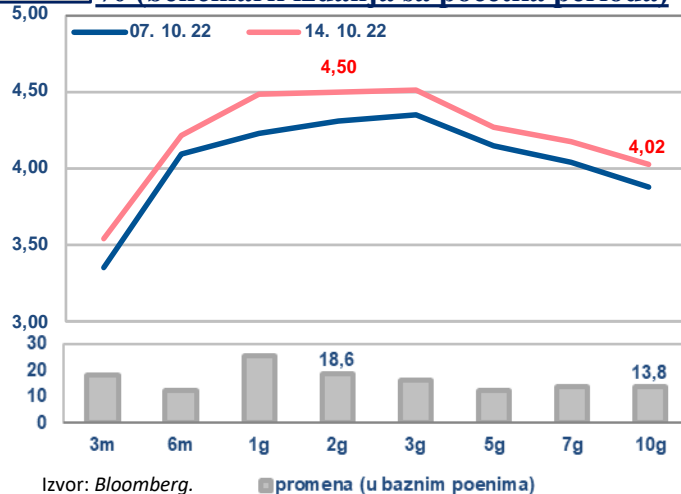
Godišnja stopa rasta potrošačkih cena u SAD iznosila 8,1%, ukazujući na i dalje izražene inflatorne pritiske

Maloprodaja u SAD u septembru je ostala nepromenjena u odnosu na prethodni mesec (očekivano +0,2%), dok je podatak za avgust revidiran sa 0,3% na 0,4%. Maloprodaja bez volatilnih kategorija – automobila, benzina, građevinskog materijala i prehrambenih usluga (tzv. kontrolna grupa), koja najpribližnije odslikava komponentu potrošnje stanovništva u BDP-u i ima veću korelaciju s trendom kretanja ukupne potrošnje, povećana je za 0,4% u odnosu na prethodni mesec, iznad očekivanog rasta od 0,3%, a nakon što je u avgustu povećana za 0,2% (revidirano sa 0,0%). Široko rasprostranjena i visoka inflacija nastavlja da umanjuje realnu kupovnu moć potrošača, te negativno utiče na rast potrošnje, a sličan trend će se nastaviti i u narednim mesecima.

Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, prema preliminarnoj proceni za oktobar, povećan je na 59,8, nešto iznad očekivanja (58,8) i vrednosti u prethodnom mesecu (58,6). Komponenta koja se odnosi na procenu trenutne situacije povećana je na 65,3 (sa 59,7 u septembru), dok je komponenta očekivanja smanjena na 56,2 (sa 58,0), jer potrošači u većoj meri očekuju recesiju. Očekivanja inflacije u narednoj godini dana povećana su na čak 5,1% (sa 4,7%), dok su očekivanja inflacije u dužem roku – narednih pet do deset godina povećana na 2,9% (sa 2,7%).

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja sa početka perioda)

1.10

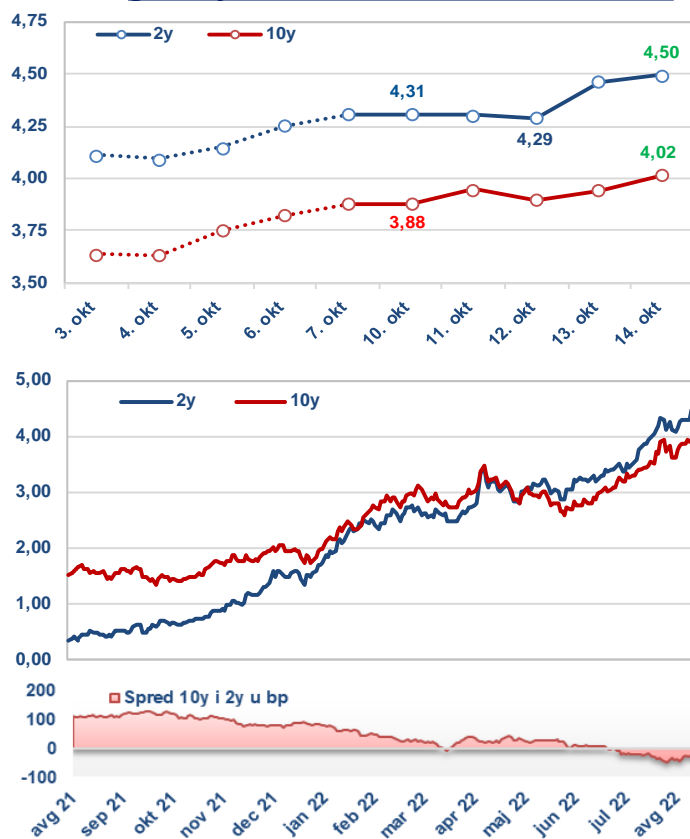
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta potrošačkih cena, G/G	Sep.	8,1%	8,2%	8,3%
Maloprodaja, M/M	Sep.	0,2%	0,0%	0,4%
Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, preliminarno	Okt.	58,8	59,8	58,6

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda, prinosi nemačkih državnih obveznica povećani su duž cele krive prinosa. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za oko 10 b.p., na 1,95%, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za oko 15 b.p., na 2,34%.

Prinosi su rasli početkom nedelje nakon vesti da će Nemačka podržati emisiju zajedničkog duga na nivou EU, što je kasnije demantovano, pa su prinosi korigovani. Međutim, prinosi su do kraja nedelje ponovo porasli, prateći rast prinosa u SAD, nakon objave ekonomskih podataka koji ukazuju na to da će FED nastaviti agresivno da podiže stope kako bi obuzdao inflaciju.

Industrijska proizvodnja u zoni evra u avgustu je povećana za 1,5% u odnosu na prethodni mesec, više od očekivanja (0,7%), nakon pada od 2,3% u prethodnom mesecu. U odnosu na isti mesec prethodne godine, proizvodnja je viša za 2,5% (očekivano 1,5%, prethodno revidirano sa -2,4% na -2,5%). U avgustu proizvodnja intermedijarnih proizvoda smanjena je za 0,5% u odnosu na prethodni mesec i 0,5% u odnosu na prethodnu godinu, proizvodnja energenata za 2,1% u odnosu na prethodni mesec i 2,9% u odnosu na prethodnu godinu, proizvodnja kapitalnih dobara je povećana za 2,8% u odnosu na prethodni mesec i 8,2% u odnosu na prethodnu godinu, proizvodnja trajnih potrošačkih dobara je povećana za 0,9% u odnosu na prethodni mesec i 7,0% u odnosu na prethodnu godinu i potrošnih dobara za 0,7% u odnosu na prethodni mesec i 0,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Sentix indeks poverenja investitora za zonu evra u oktobru je iznosio -38,3, što je ispod očekivanja (-34,7) i vrednosti u prethodnom mesecu (-31,8) i najniži nivo od maja 2020. godine. Komponenta trenutne situacije smanjena je sa -26,5 u septembru na -35,5 u oktobru, što je najniži nivo u poslednje malo više od dve godine, dok je komponenta očekivanja za narednih šest meseci smanjena sa -37,0 u septembru na -41,0, što je najniži nivo decembra 2008. godine.

Industrijska proizvodnja u zoni evra u avgustu povećana za 1,5% u odnosu na prethodni mesec

Potpredsednik ECB-a De Gindos rekao je da će ECB uraditi sve što je potrebno da vrati inflaciju na ciljani nivo, da će se odluke i dalje donositi u zavisnosti od novih podataka (*data dependent*), kao i da postoji veoma visok nivo neizvesnosti i teško je reći gde bi mogla biti krajnja stopa u ovom ciklusu povećanja (*terminal rate*). Ekonomija zone evra suočiće se s kombinacijom veoma niske stope privrednog rasta, uz mogućnost tehničke recesije i visoke inflacije.

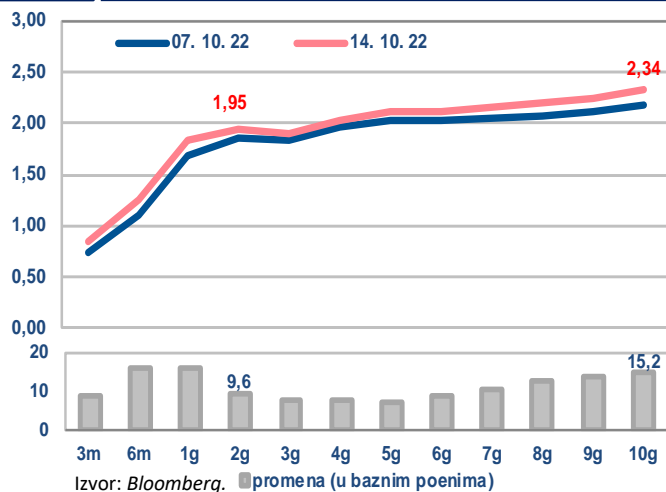
Guverner Bundesbanke Nagel rekao je da poslednji ekonomski podaci ukazuju na to da će na narednom sastanku ECB-a biti potrebno novo povećanje kamatne stope u većem obimu i da se mora sprečiti rast inflacionih očekivanja. Inflacija u Nemačkoj u 2023. mogla bi da bude između 7% i 8%. Trebalo bi da ECB započne sa smanjenjem bilansa stanja u 2023.

Guverner Banke Litvanije Šimkus rekao je da se zalaže za povećanje stope od 75 b.p. na sastanku krajem meseca.

Guverner belgijske centralne banke Vunš rekao je da bi stopa ECB-a mogla da bude iznad 2% do kraja godine, kao i da ne bi bio iznenađen da ona kasnije bude i iznad 3%.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

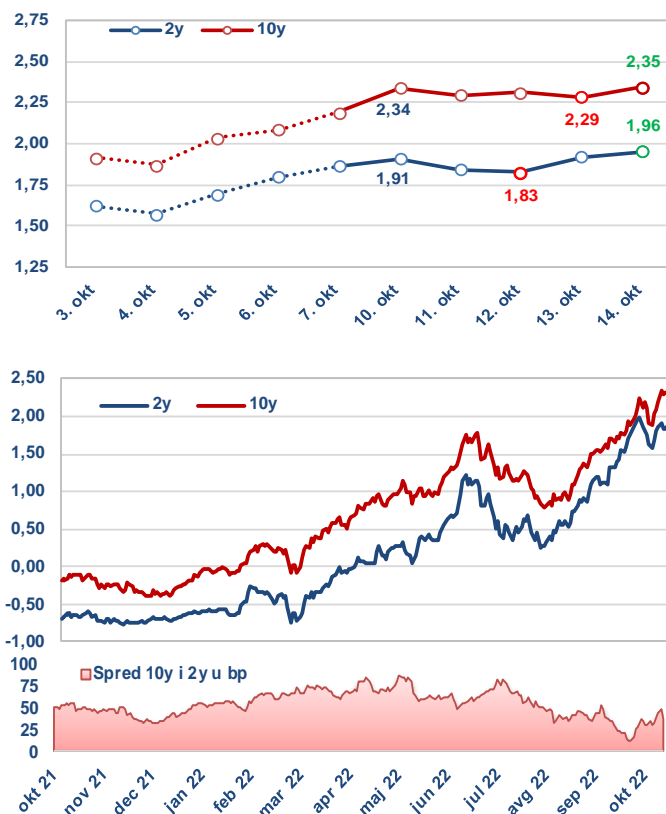
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta potrošačkih cena (EU harmonizovano), G/G, Nemačka, finalno	Sep.	10,9%	10,9%	10,9%
Industrijska proizvodnja, M/M, zona evra	Avg.	0,7%	1,5%	-2,3%
Sentix indeks poverenja investitora, zona evra	Okt.	-34,7	-38,3	-31,8

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

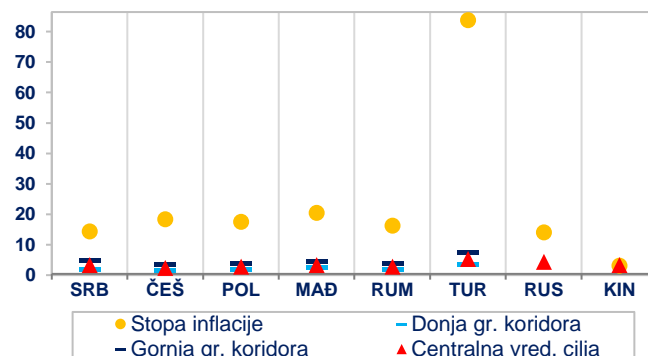
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T4, %)*
Srbija (NBS)	4,00	0,50	6. 10. 2022.	10. 11. 2022.	-
Češka (CNB)	7,00	1,25	22. 6. 2022.	3. 11. 2022.	7,15
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7. 9. 2022.	9. 11. 2022.	7,10
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27. 9. 2022.	25. 10. 2022.	13,00
Rumunija (NBR)	6,25	0,75	5. 10. 2022.	8. 11. 2022.	6,60
Turska (CBRT)	12,00	-1,00	22. 9. 2022.	22. 10. 2022.	11,35
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16. 9. 2022.	28. 10. 2022.	7,40
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / *T4 2022. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Agencija za ocenu kreditnog rejtinga *S&P* u petak je zadržala kreditni rejting Rumunije na nepromenjenom nivou od **BBB-**, kao i stabilne izglede za njegovo dalje kretanje. Odluka je usledila nakon što je prethodno i agencija *Fitch* zadržala kreditni rejting Rumunije na nepromenjenom nivou (BBB- uz negativne izglede), dok je agencija *Moody's* odlučila da preskoči poslednju ocenu za Rumuniju (kreditni rejting takođe na nivou BBB- uz stabilne izglede). Predstavnici agencije *S&P* su istakli da je odluka o zadržavanju rejtinga na nepromenjenom nivou doneta usled očekivanog poboljšanja fiskalne ravnoteže zemlje u narednim godinama, nakon primene reformi u okviru Programa oporavka i otpornosti (*Recovery and Resilience Plan*). Takođe, oni očekuju da će se Rumunija pridržavati i procedure za prekomerni deficit (*Excessive Deficit Procedure*), što bi trebalo da konsoliduje budžetski deficit.

Tokom posmatranog perioda za posmatrane zemlje u razvoju objavljen je i niz makroekonomskih pokazatelja.

Stopa inflacije u Mađarskoj je u septembru bila na nivou od **20,1% YoY**, što je iznad očekivanja tržišnih učesnika (19,8% YoY), kao i znatno iznad podatka iz avgusta (15,6% YoY), a čime je ona povećana na najviši nivo od 1996. godine. **Bazna stopa inflacije je u septembru bila na nivou od 20,7% YoY**. Stopa inflacije je povećana pre svega kao posledica povećanja cena energenata (62% YoY) i cena prehrambenih proizvoda (35% YoY).

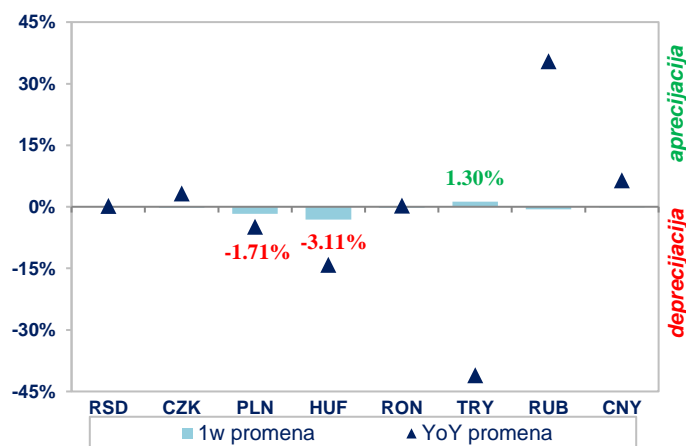
Stopa inflacije u Češkoj je u septembru bila na nivou od **18,0% YoY**, što je znatnije iznad nivoa iz avgusta ove godine i očekivanja tržišnih učesnika (17,2% YoY).

Stopa inflacije u Rumuniji u septembru bila je na nivou od **15,9% YoY**, što je iznad nivoa od 15,3% YoY iz avgusta ove godine i očekivanja tržišnih učesnika (15,2% YoY). **Finalna stopa rasta BDP-a Rumunije za T2 ove godine iznosila je 5,1% YoY (1,8% QoQ)**, što je nešto ispod preliminarne procene od 5,3% YoY. **Stopa rasta industrijske proizvodnje u avgustu je bila na nivou od -1,0% YoY**, pri čemu je na njeno smanjenje uticalo pre svega smanjenje proizvodnje električne energije i gasa (-8,5% YoY), kao i smanjenje proizvodnje u sektoru rudarstva (-2,9% YoY).

Stopa inflacije u Poljskoj je u septembru iznosila **17,2% YoY**, što je u skladu s preliminarom procenom i nalazi se iznad nivoa iz avgusta od 16,1% YoY.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (približna ročnost: deset godina)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	7,540	-42,0	378,0
Češka (2032)	5,523	30,2	320,8
Poljska (2032)	7,706	37,0	519,1
Mađarska (2032)	10,706	72,0	705,6
Rumunija (2032)	9,138	53,3	421,9
Turska (2031)	13,030	129,0	-588,0
Rusija (2031)	15,985*	616,5	925,5
Kina (2032)	2,698	-4,6	-25,7

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

* Podatak od 25. 2. 2022. (poslednji raspoloživi podatak pre zabrane trgovanja državnim HoV Rusije).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda, cena zlata je zabeležila pad od 3,30% i kretala se u rasponu od 1.643,83 do 1.680,70 dolara po unci (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

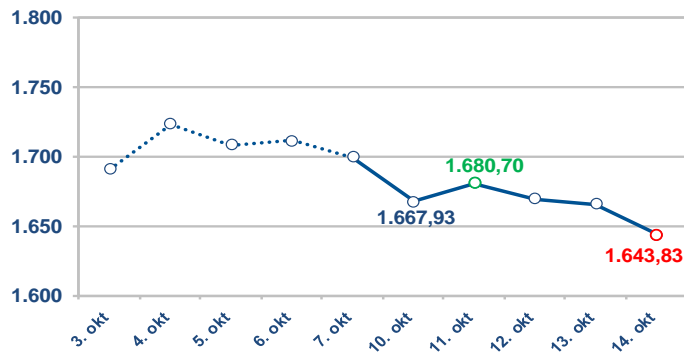
Na pad cene zlata u posmatranoj nedelji uticali su: jačanje dolara; rast stopa prinosa na državne obveznice SAD; pooštrevanja monetarnih politika centralnih banaka širom sveta zbog visoke inflacije; podaci o vrlo izraženim inflatornim pritiscima u SAD bez znakova njihovog slabljenja, odnosno da će inflacija ostati na vrlo visokom nivou i u narednim mesecima; rast maloprodaje u SAD veći od očekivanog, kao i dobri podaci s tržišta rada SAD, koji povećavaju očekivanja da će FED nastaviti sa snažnim pooštrevanjem mera monetarne politike da bi ograničio inflatorne pritiske.

Cena zlata zabeležila pad od 3,30% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 1.643,83 dolara po unci

Na ograničenje daljeg pada cene zlata uticali su: zabrinutosti oko usporavanja globalne ekonomije i moguće pojave recesije; očekivanja da će inflacija ostati na visokom nivou podržava cenu zlata kao instrumenta koji se smatra dobrom zaštitom od inflacije i ekonomske neizvesnosti; kao i rekordno visoke premije na bakar, jer kupci iz EU prekidaju nabavke bakra iz Rusije.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda, zabeležen je pad cene nafte tipa brent od 7,30%, koja se kretala u rasponu od 91,35 do 96,55 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

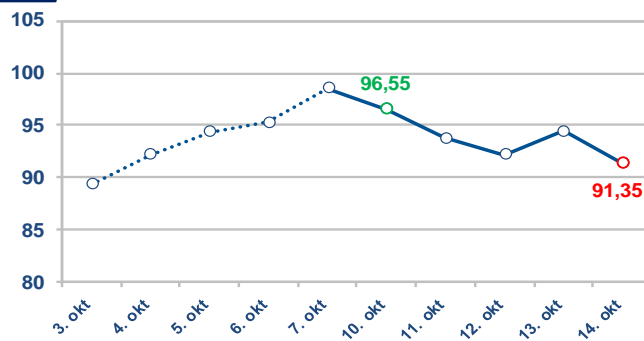
Na pad cene nafte uticali su: zabrinutost oko moguće globalne recesije; prognoze MMF-a da će trećina svetske ekonomije zabeležiti pad do kraja 2023, dok će tri najveće ekonomije (SAD, Kina i zona evra) stagnirati; slaba potražnja za naftom, posebno u Kini, nadmašuje podršku ceni nafte nakon velikog smanjenja ponude OPEC+ (uz brojne nesuglasice Saudijske Arabije i SAD oko planova smanjenja i oštre kritike Međunarodne agencije za energetiku (IAE); izveštaj Američke agencije za informacije o energetici (EIA) o povećanju zaliha sirove nafte u SAD, kao i povećanje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

Cena nafte zabeležila pad od 7,30% i na kraju posmatranog perioda iznosila 91,35 dolara po barelu

Na ograničenje daljeg pada cene nafte uticali su: oporavak uvoza sirove nafte iz Azije u septembru, ne kao znak ekonomske snage već više kao odraz očekivanja povećanja tražnje EU za naftnim proizvodima pred predstojeću zimu; pokušaj kompanije *Total Energies* da izade u susret zahtevima sindikata da bi se što pre prekinuo štrajk u rafinerijama, koji je poremetio snabdevanje benzinskih stanica i naveo vladu da interveniše iz strateških rezervi Francuske, kao i vest o curenju naftovoda Družba u Poljskoj, na glavnoj ruti transporta nafte iz Rusije ka Nemačkoj.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.